

Posudek na diplomovou práci	
☒ oponentický posudek	Jméno posuzovatele: Fatima Cvrčková
	Datum: 4.9.2010
Autor: Stanislav Vosolsobě	
Název práce: Charakterisace membránového proteinu DREPP	
Abstrakt: Práce obsahuje český i anglický abstrakt přiměřeného obsahu i rozsahu. Angličtina je v abstraktu možná místy malinko kostrbatá, ale možná jsem jen zhýčkaná autorovou krásnou češtinou.	
Klíčová slova: Práce obsahuje klíčová slova v anglickém jazyce, čímž jde nad rámec formálních požadavků na diplomovou práci kladených (obecná doporučení pro formální úpravu DP na PřF UK zřejmě neexistují a v katedrových klíčová slova nejsou vyžadována, ba ani zmíněna).	
Cíle práce, případně formulovaná/é hypotéza/y Cíle práce jsou přehledně a jasně formulovány.	
Struktura (členění) práce Práce je členěna obvyklým způsobem, rozsah částí je přiměřený; ne zcela namístě je jen přesunutí části výkladu principů originální bioinformatické metodiky, který by dle mého názoru patřil do výsledků, do části Metody.(viz níže).	
Rozsah a kvalita literárního úvodu Literární úvod je přehledný a kvalitní, a dobře postihuje snad veškerou dostupnou literaturu o proteinech rodiny DREPP. Oceňuji zvláště historický exkurs o izolaci prvních členů DREPP rodiny, prozrazující, že autor není typickým představitelem generace "kit kids", tedy že má dobrý přehled i o metodách nyní již vzácně používaných. Přiznávám, že může jít o doklad nedostatečného "self-advertisement" z naší strany, ale trochu mne na autora mrzí, že zamlčel, přinejmenším jedna další skupina proteinů kromě PLD (s.7) je schopna interakce jak s PM, tak s mikrotubuly (viz Deeks, Fendrych et al., J.Cell Sci. 2010). Literární úvod považuji za mírně nevyrovnaný v tom smyslu, že z vazebných partnerů DREPP je důraz kladen hlavně na fosfoinositidy v nepoměru k mikrotubulům a Ca ²⁺ -kalmmodulinu; toto by mělo smysl zohlednit hlavně pro případné budoucí další zpracování pro publikační účely.	
Rozsah a kvalita popisu použitých metod a materiálu Metody jsou popsány velmi pečlivě, způsobem, který vypovídá o dokonalém pochopení jejich principů i o vynikajících pedagogických schopnostech. Velmi oceňuji originální a sofistikovaný přístup k hodnocení kolinearity chromosomálních úseků, který by možná po jemném doladění sám stál za publikaci. Přiznávám sice, že autorovu programátorskou akrobacii nedokážu sledovat, ale slovní výklad je krásně srozumitelný O autorově hloubavém přístupu vypovídá i to, že se odhodlal např. i k výpočetnímu ověřování metody přípravy gradientových gelů, i pečlivá a dobře zdokumentovaná optimalizace techniky jejich přípravy a vlastní elektroforetické separace, byť i vlastní výsledky v tomto směru mají povahu zjevně pouze předběžnou. Začátek kapitoly 2.2.2. by dle mého názoru patřil do výsledků, ne do metod.	
Rozsah a kvalita výsledků: Fylogenetická a bioinformatická část svědčí o výborném zvládnutí jak teoretických základů, tak praktické aplikace použitých metod; výhrady lze mít jen vůči tomu, že 100 bootstrapových replikátů ve fylogenetické studii je dost málo, obvykle dělá se tak 500, tudíž hodnoty vzdálené od 100 nutno brát s rezervou. Vysoko nad rámec obvyklého standardu diplomových prací pak jde vývoj originální bioinformatické metodiky pro hodnocení kolinearity chromosomů, a taktéž originální analýza korelací v aminokyselinovém složení proteinů <i>Arabidopsis</i> , která by mohla být základem samostatného bioinformatického projektu s publikačními ambicemi. Také dokumentace i analýza výsledků experimentálního studia lokalizace GFP-značených homologů DREPP svědčí nejen o výborném zvládnutí metodiky i celé problematiky, ale i o kritickém odstupu od vlastních výsledků; zvláště oceňuji způsob, jakým bylo vyhodnoceno (a ve většině případů přesvědčivě vyvráceno) domnělé nabožení DREPP-GFP v příčných přepážkách mezi buňkami. Pozoruhodné je rovněž zjištění, že membránová lokalizace zkoumaných proteinů nezávisí na přítomnosti striktního myristylačního konsensu.	

Rozsah a kvalita diskuse:

Důsledky i souvislosti teoretických i experimentálních výsledků jsou velmi kvalitně diskutovány v kontextu obsáhlé literatury.

Závěry:

Závěry jsou adekvátně formulovány a odpovídají cílům práce, autor rovněž nastiňuje budoucí směry navazujícího výzkumu plánovaného v rámci postgraduálního studia.

Literární zdroje:

Citovaná literatura je adekvátní co do výběru i množství, chyby jsem při namátkové kontrole nenašla. Místy schází interpunkce v citacích v textu (Zarsky), či velká písmena v seznamu literatury; autorovi je ke cti, že zjevně používá nějakou literární databázi, ale stroj občas potřebuje manuální korekci.

Formální úroveň práce

Práce je psána velmi pěknou, kultivovanou češtinou, místy autor zavádí šťastně zvolené novotvary ("blotovadlo"), či se zjevným a oprávněným potěšením ožívuje neobvyklé české termíny (kdo dnes ví, že *Physcomitrella* má český název čepenka?). Archaický pravopis je mně osobně sympatický, ale ne vždy je zcela důsledný (lokalisace, signalisace, synthesa, GTPasa vs. vizualizace, kináza). Grafická úprava je velmi pečlivá a místy až příliš sofistikovaná (proč jsou úvodní odstavce kapitol kurzívou?). Překlepů je méně, než bývá v DP obvyklé (ale nějaké pochopitelně jsou).

Otázky a připomínky oponenta

K práci mám několik formálních připomínek, na něž netrvám na odpovědi, a dále pak i dotazy povahy věcné, u nichž doufám, že budou východiskem pro diskusi v průběhu obhajoby.

Formální poznámky:

- 1) Seznam zkratk je velmi důkladný, některé snad samozřejmé v něm ani nemusely být buď pro samozřejmost (cDNA, SDS), nebo protože jsou použity jen v poděkování a tiráži ;-).
- 2) Překládat "leucine-rich repeat protein kinases" jako leucinové kinázy (s.9) není šťastné - výstižnější ekvivalent by snad byl „kinázy s leucinem bohatými repetitivy“.
- 3) V tabulce 1.1 by bývalo bylo vhodné uvést přístupové kódy (*accession*) příslušných sekvencí.
- 4) Na s. 17 autor přes veškerou péči o kulturu jazyka neunikl obvyklému nešvaru zaměňování vědy a jejího předmětu: RNAi neovlivňuje morfologii, nýbrž tvar (nebo nanejvýš morfogenezi) rostliny.
- 5) Předpokládám, že citace na mechanismus vzniku PtdIns(3,5)P2 na s.20 má být Whitley et al. 2009? Jak obecný je počet čtyř paralogů - je to tak opravdu obecně "u rostlin", nebo jen *Arabidopsis*?
- 6) Na s.25 dole je divná věta.

Věcné otázky:

- 1) Jak vypadá časové a prostorové uspořádání exprese genů P_{CaP1} a MAP18 *Arabidopsis* podle zveřejněných transkriptomických studií přístupných např. přes Genevestigator či eFP browser? Je to v souladu s výsledky experimentů specificky sledujících konkrétní geny shrnutých v tab. 1.2 - 1.4?
- 2) Lze očekávat, že by se výsledky hodnocení kolinearit chromosomálních úseků změnily, kdyby kontrolní soubor nebyl losován z celého genomu, ale jen z okolí +/- 100 genů, t.j. kdyby jako kontrola byl použit náhodně permutovaný zkoumaný úsek?
- 3) Jaký je přínos navrženého postupu hodnocení kolinearit oproti naivnímu postupu "vyrobím dotplot (třeba v GEPARDu) - kouknu a vidím", t.j. co nová metoda přináší zásadně nového? (Neříkám, že o jejím přínosu pochybuji, ale ráda bych to slyšela od autora; argument "zvýšení sofistikovanosti analýzy" na s. 27 nepokládám za zcela přesvědčivý.)
- 4) Autorova pracovní hypotéza o příčině korelace v obsahu K a E (a P a S) v proteinech *Arabidopsis* spojuje zvýšený obsah těchto aminokyselin v některých púroteinech s přítomností nestrukturovaných úseků polypeptidových řetězců (které mohou být předmětem selekce). Jaký je jeho názor na alternativní hypotézu, že by mohlo jít o efekt nukleotidového složení příslušných mRNA (a tedy o nepřímý důsledek "pravidla shluků" - *cluster rule* - připisovaného E. Chargaffovi - viz např. Forsdyke and Mortimer, *Gene* 261: 127-137, 2000), vzhledem např. k tomu, že řetězec složený výhradně z purinů (A,G) bude vždy kódovat jen lysin, kys. glutamovou, případně glycin, zatímco řetězec s převahou C a T může být obohacen kodóny pro prolin a serin?

5) Jaká je výhoda biolistické metody vnášení plasmidu oproti agroinfiltraci v případě listů tabáku, kde výsledky po střelbě nebyly nijak spektakulární? Počítá se s budoucím využitím infiltrace?

6) Jaké jsou v další plány analýzy transformovaných buněčných linií? Uvažuje se např. o aplikaci specifických nhibitorů membránového transportu či cytoskeletu na stabilně transformované buňky?

Dotaz i na školitelku (odpověď dobrovolná): nevyšly z MALDI-TOF analýzy tubulin-vazebných proteinů membránové frakce BY2, která je citována v úvodu, nějaké forminy?

Celkové hodnocení

Práci pokládám za vysoce nadstandardní a doporučuji, aby byla – samozřejmě za předpokladu očekávané úspěšné obhajoby – hodnocena známkou **výbornou**.

Komentář

Originální bioinformatické výsledky zasluhují dopracování do publikovatelné podoby.

Podpis oponenta

Instrukce pro vypracování a odevzdání posudku:

- Pro vypracování posudku diplomové práce použijte tento formulář.
- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům), tučně jsou vyznačeny ty části, které musí být v posudku vyplněny.
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě na adresy: fyziol5@natur.cuni.cz, dvorakova.lenka@gmail.com a lipavska@natur.cuni.cz a dále originál podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na sekretariát Katedry fyziologie rostlin PřF UK (p. Elena Kozlová), Viničná 5, 128 44 Praha 2. Podepsaný originál posudku musí být dodán před vlastní obhajobou.